

Sygn. akt III AUz 228/12

POSTANOWIENIE

Dnia 12 października 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Małgorzata Węgrzynowska - Czajewska (spr.)

Sędziowie: SA Magdalena Budzyńska - Górecka

SA Aleksandra Urban

po rozpoznaniu w dniu 12 października 2012 r. w Gdańsku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy C. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy

na skutek zażalenia C. S.

na postanowienie Sądu Okręgowego w Gdańsku – Wydział VIII Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 19 czerwca 2012 r., sygn. akt VIII U 1619/11

w przedmiocie oddalenia wniosku o przywrócenie terminu do złożenia apelacji
i odrzucenia apelacji

postanawia:

oddalić zażalenie.

Sygn. akt III AUz 228/12

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 19 czerwca 2012 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku – Wydział VIII Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił wniosek ubezpieczonego C. S. o przywrócenie terminu do złożenia apelacji oraz odrzucił apelację ubezpieczonego.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd I instancji oparł na następujących ustaleniach i rozważaniach.

Wyrokiem z dnia 20 marca 2012 roku, wydanym w sprawie o sygn. akt VIII U 1619/11, Sąd Okręgowy w Gdańsku VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie C. S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w G. z dnia 29 kwietnia 2011 roku nr 1- (...).

Wnioskodawca był obecny na rozprawie w dniu 20 marca 2012 roku, na której zapadł powyższy wyrok oraz Przewodniczący pouczył wnioskodawcę o sposobie i terminie jego zaskarżenia.

W piśmie procesowym z dnia 26 marca 2012 roku C. S. złożył wniosek o doręczenie odpisu wyroku.

W dniu 6 kwietnia 2012 roku wnioskodawca otrzymał odpis nieprawomocnego wyroku z pouczeniem o sposobie złożenia apelacji.

C. S. nie złożył wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku z dnia 20 marca 2012 roku.

Termin do złożenia apelacji od wyroku z dnia 20 marca 2012 roku upłynął w dniu 10 kwietnia 2012 roku.

W piśmie procesowym z dnia 11 kwietnia 2012 roku C. S. domagał się przywrócenia terminu do złożenia apelacji od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 20 marca 2012 roku, sygn. akt VIII U 1619/11, podając, iż uchybił terminowi z powodu niezrozumienia pouczenia o terminie i sposobie złożenia apelacji. W uzasadnieniu wniosku C. S. wskazał, iż w okresie po otrzymaniu odpisu wyroku do 11 kwietnia 2012 roku przebywał poza Trójmiastem, nie mógł przyjechać do miejsca zamieszkania w dniu 10 kwietnia 2012 roku, tj. w ostatnim dniu terminu do wniesienia apelacji, bowiem -jak wskazał - nie jest zmotoryzowany i skorzystał z transportu osoby jadącej do Trójmiasta w dniu 11 kwietnia 2012 roku. Nadto, wnioskodawca wskazał, iż nie miał możliwości przesłania apelacji z miejscowości O., chciał ją złożyć osobiście po powrocie do Trójmiasta.

Na rozprawie w dniu 19 czerwca 2012 roku C. S. podtrzymał wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia apelacji od wyroku z dnia 20 marca 2012 roku, przyznając, iż został pouczone przez Sąd o sposobie i terminie wniesienia środka zaskarżenia. Wnioskodawca podał, iż złożył w terminie 7 dni od ogłoszenia wyroku wniosek o doręczenie wyroku, jednakże nie domagał się w nim sporządzenia uzasadnienia wyroku. Nadto, przyznał, iż otrzymał odpis wyroku z pouczeniem o terminie złożenia apelacji. Wnioskodawca podał, iż w miejscowości O.k. S. znajduje się poczta.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Okręgowy zważył, iż wniosek o przywrócenie terminu do złożenia apelacji należało oddalić natomiast apelację odrzucić.

Sąd Okręgowy wyjaśnił, iż zgodnie z przepisem art. 168 § 1 k.p.c., jeżeli strona nie dokonała w terminie czynności procesowej bez swojej winy, Sąd na jej wniosek postanowi przywrócenie terminu. Przywrócenie nie jest jednak dopuszczalne, jeżeli uchybienie terminu nie pociąga za sobą ujemnych dla strony skutków procesowych (art. 168 § 2 k.p.c.). Przepis art. 168 k.p.c. określa zatem dwie przesłanki przywrócenia terminów procesowych i sądowych. Przesłankami tymi są brak winy strony w uchybieniu terminu i powstanie w wyniku tego uchybienia ujemnych dla niej skutków procesowych. Brak winy określa się według kryterium obiektywnego miernika staranności, jakiej można wymagać od strony dbającej należycie o swoje interesy.

Sąd Okręgowy wyjaśnił, iż wnioskodawca nie wykazał braku winy w uchybieniu terminowi do złożenia apelacji od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 20 marca 2012 roku. Wnioskodawca nie podał żadnych okoliczności usprawiedliwiających zaniechanie tej czynności. Warunkiem uwzględnienia wniosku o przywrócenie terminu do dokonania czynności procesowej jest wykazanie przez stronę, że pomimo całej swej staranności nie mogła czynności dokonać w terminie, a więc, że zachodziła niezależna od niej przeszkoda. Inaczej rzecz ujmując, przy tej ocenie należy brać pod rozwagę nie tylko okoliczności, które uniemożliwiły stronie dokonanie tej czynności w terminie, lecz także okoliczności świadczące o podjęciu lub niepodjęciu przez stronę działań mających na celu zabezpieczenie się w dotrzymaniu terminu (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 października 1998 r., II CKN 8/98, Lex, nr 50679). Rzecz jednak w tym, że w argumentacji zawartej we wniosku o przywrócenie terminu brak jakichkolwiek odniesień do tych istotnych kwestii. Nie sposób zatem uznać, że wnioskodawca uprawdopodobnił, iż nie wniósł apelacji w przepisany termin bez swojej winy. Wnioskodawca twierdził, iż do dnia 11 kwietnia 2012 roku nie przebywał w Trójmieście, a w O.k. Szczecina. W miejscowości tej, jak wskazał wnioskodawca, znajduje się urząd pocztowy. W ocenie Sądu Okręgowego, nie było zatem przeszkód, by sporządzić apelację i przesłać ją do Sądu. Nie zasługuje również na uwzględnienie twierdzenie wnioskodawcy, iż nie był w stanie w dniu 10 kwietnia 2012 roku przyjechać do Trójmiasta, bowiem nie jest zmotoryzowany i dlatego mógł wyjechać z O. dopiero w dniu 11 kwietnia 2012 roku. W ocenie Sądu Okręgowego, w niniejszej sprawie nie było okoliczności, które uniemożliwiły wnioskodawcy wniesienie apelacji w terminie.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie przepisu art. 168 § 1 k.p.c. a contrario, Sąd Okręgowy orzekł jak w pkt I postanowienia.

Powyższe skutkowało uznaniem przez Sąd Okręgowy, że apelacja od wyroku z dnia 20 marca 2012 roku została wniesiona po terminie. Z uwagi na powyższe. Sąd Okręgowy, na mocy przepisu art. 370 k.p.c. w zw. z art. 369 k.p.c., apelację wnioskodawcy, jako wniesioną po terminie, odrzucił, orzekając jak w pkt. II postanowienia.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł ubezpieczony. W uzasadnieniu zażalenia skarżący zarzucił m.in., iż zaskarżone postanowienie wydał jednoosobowo Sąd ten sam, który wcześniej również jednoosobowo wydał niekorzystny dla niego wyrok. Ponadto ubezpieczony wyjaśnił, iż 20 marca usłyszał niekorzystny dla niego wyrok. Ubezpieczony podał, iż w ciągu 7 dni poprosił pisemnie o przesłanie wyroku wraz z uzasadnieniem, jednakże zamiast słowa z uzasadnieniem użył wyrazu z sentencją. Skarżący wyjaśnił, iż otrzymał wyrok z pouczeniem, którego nie wysłuchał wcześniej z należytą uwagą. Ubezpieczony przyznał, że odebrał pismo w dniu 6 kwietnia 2012r. w związku z czym to na wysłanie apelacji zostałyby mu tylko wtorek po świętach. Skarżący dodał, iż rzeczywiście mógł ją napisać, ale nie wiedział jak się do tego zabrać.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie C. S. nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należało odnieść się do podniesionego przez skarżącego zarzutu niewłaściwego składu sądu. Stosownie do treści art. 379 pkt 4 kpc nieważność postępowania zachodzi, jeżeli skład sądu orzekającego był sprzeczny z przepisami prawa albo jeżeli w rozpoznaniu sprawy brał udział sędzia wyłączony z mocy ustawy. W tym miejscu należy wskazać na art. 47 kpc, który wprowadza zasadę rozpoznawania w pierwszej instancji sprawy w składzie jednoosobowym. Sąd Apelacyjny badając sprawę zgodnie z regułą wynikającą z przytoczonych zarzutów, nie stwierdził nieważności postępowania. Okoliczność, że ten sam sędzia brał udział w składzie sądu orzekającego w pierwszej instancji wydając wyrok oraz rozpoznając wniosek o przywróceniu terminu do wniesienia apelacji, nie narusza żadnego z przepisów regulujących skład sądu oraz instytucję wyłączenia sędziego (art. 47 - 54 KPC w zw. z art. 379 KPC). Podniesiony przez skarżącego zarzut jest bezzasadny.

Zgodnie z treścią art. 369 § 1 kpc apelację wnosi się do sądu, który wydał zaskarżony wyrok, w terminie dwutygodniowym od doręczenia stronie skarżącej wyroku z uzasadnieniem. Jeżeli strona nie zażądała uzasadnienia wyroku w terminie tygodniowym od ogłoszenia sentencji, termin do wniesienia apelacji biegnie od dnia, w którym upłynął termin do żądania uzasadnienia (art. 369 § 2 kpc). Uzasadnienie wyroku sporządza się na żądanie strony, zgłoszone w terminie tygodniowym od dnia ogłoszenia sentencji wyroku – art. 328 § 1 kpc.

Z treści wyżej przytoczonych przepisów wynika, że jeżeli strona nie zgłosi w terminie 7 dni od ogłoszenia sentencji wyroku wniosku o jego pisemne uzasadnienie, termin do wniesienia apelacji wynosi trzy tygodnie od ogłoszenia wyroku.

Termin do wniesienia apelacji ma charakter terminu ustawowego, a jego upływ sąd bierze pod uwagę z urzędu. Apelację wniesioną po upływie przepisanej terminu sąd pierwszej instancji, w oparciu o art. 370 kpc, jest obowiązany odrzucić, niezależnie od przyczyn, z jakich strona spóźniła się ze złożeniem apelacji.

W niniejszej sprawie wnioskodawca nie żądał doręczenia mu wyroku wraz z uzasadnieniem, wobec tego termin do wniesienia apelacji od wyroku Sądu Okręgowego ostatecznie upłynął 10 kwietnia 2012 r.

Wnioskodawca był obecny na rozprawie w dniu 20 marca 2012 r. i został prawidłowo pouczone przez Sąd co do sposobu i terminów wniesienia środka zaskarżenia. Skoro wnioskodawca nie zrozumiał pouczenia, winien poprosić o jego powtórzenie lub wytłumaczenie.

Zgodnie z przywołanymi przez Sąd pierwszej instancji przepisami art. 168 i nast. k.p.c. dopuszczalne jest przywrócenie terminu do dokonania czynności procesowej na wniosek strony zgłoszony w ciągu tygodnia od czasu ustania przyczyny uchybienia, jeśli wniosek ten uprawdopodobnia okoliczności uchybienia terminu, wykazuje brak winy strony oraz jeśli równocześnie z wnioskiem strona dokona uchybionej czynności procesowej.

W judykaturze i doktrynie wskazuje się, iż pierwszoplanowym warunkiem przywrócenia terminu jest, aby niedokonanie czynności procesowej w terminie nastąpiło bez winy podmiotu składającego wniosek o jego przywrócenie.

Brak winy w uchybieniu terminu powinien być oceniany z uwzględnieniem wszystkich okoliczności sprawy, w sposób uwzględniający obiektywny miernik staranności, jakiej można wymagać od strony dbającej należycie o swoje interesy (tak np. postanowienie SN z dnia 21 lipca 2010r., III CZ 22/10, LEX nr 852675)

i przy wzięciu pod uwagę także uchybień spowodowanych nawet lekkim niedbalstwem.

Art. 168 § 1 k.p.c. – jako instytucja o charakterze szczególnym – nie może być traktowany

w sposób rozszerzający, a zatem o braku winy można mówić tylko wtedy, gdy istniała przyczyna, która spowodowała uchybienie, czyli - gdy dokonanie czynności było niemożliwe w sensie obiektywnym przy dołożeniu przez stronę należytej staranności

(vide: postanowienie SN z dnia 16 lutego 2011r., II CZ 209/10, LEX nr 738553).

W niniejszej sprawie nie można przyjąć, iż wnioskodawca uchybił terminowi do złożenia apelacji od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 20 marca 2012r. bez swojej winy. Wnioskodawca nie podał żadnych okoliczności usprawiedliwiających zaniechanie tej czynności. Z pewnością nie stanowi takiej okoliczności, użycie zwrotu sentencja zamiast uzasadnienie oraz jak wywodzi ubezpieczony nieumiejętność sporządzenia apelacji. W ocenie Sądu Apelacyjnego, w rozpoznawanej sprawie ubezpieczony przejawia odpowiednią aktywność w procesie i z pewnością nie można mu przypisać nieporadności. O dobrym przygotowaniu wnioskodawcy do prowadzenia procesu świadczy chociażby treść składanych przez niego pism procesowych. Podkreślenia wymaga również, iż skarżący sam przyznał w zażaleniu na postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 19 czerwca 2012 r., otrzymał wyrok z pouczeniem, którego nie wysłuchał z należyłą uwagą. Okoliczności podane przez wnioskodawcę wskazują wyłącznie na własne zachowanie strony i to zawinione, które spowodowało, iż w terminie nie złożył przedmiotowego środka zaskarżenia.

Ze wskazanych powyżej względów brak jest podstaw do przyjęcia, iż ubezpieczony wykazał się należyłą dbałością o swoje interesy, a uchybienie terminowi, o którego przywrócenie wniósł, nastąpiło bez jej winy.

Sąd Okręgowy słusznie zatem rozstrzygnął, iż wniosek o przywrócenie terminu

do wniesienia apelacji podlegał oddaleniu, a w konsekwencji apelacja – na podstawie art. 370 k.p.c. – podlegała odrzuceniu.

Mając powyższe na uwadze i nie znajdując podstaw do uwzględnienia zażalenia,

Sąd Apelacyjny orzekł, na mocy art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 385 k.p.c., jak w sentencji postanowienia.